

Другий європейський історичний Форум в Берліні: «Топографії диктатури у Східній, Південній Європі та Німеччині» 15 – 16 листопада 2012 р.

Категорія: [Історія і пам'ять. Важкі питання](#)

Створено: П'ятниця, 30 листопада 2012, 00:11

Перегляди: 149

Наступною презентаційною подією для historians.in.ua став Другий європейський історичний Форум в Берліні 15 – 16 листопада 2012 р., організаторами якого виступили Фонд імені Гайнріха Бьоля та Міжнародний «Меморіал». Цьогорічна тема Форуму: «Топографії диктатури у Східній, Південній Європі та Німеччині» зібрала істориків та громадських активістів з Білорусі, Грузії, Польщі, Росії, Сербії, України та інших держав. Серед проблем, що обговорювалися на Форумі: методи визначення та меморіалізації місць масових розстрілів, регіональна специфіка пам'яті про злочини Третього Райху та Радянського Союзу, німецький досвід «подолання минулого», цифрові проекти реконструкції «втраченого минулого», розробка екскурсій з історії тоталітаризму, репертуари взаємодії суспільства і держави у царині пам'яті, правові аспекти «опрацювання минулого» на пострадянському просторі. Однією із основних принад Форуму виявилось представництво поруч із німецькими та польськими науковцями та представниками пострадянських країн Росії, Грузії, України та Білорусі дослідників із Балкан (країн колишньої Югославії). Власне часто саме балканський досвід створював широку порівняльну перспективу, дуже корисну для розуміння мети дискусій про вшанування та місць пам'яті.

Досить важливим виявиться досвід організації таких заходів. Особливий сценарій. Після вступної методологічної доповіді д-ра Габбо Кноха про «суперечки щодо історичних місць» та дискусії, учасники конференції розподілилися на три групи для екскурсій (за вибором): Єврейське життя та переслідування євреїв – опір та знищення (про Голокост в Німеччині) (д-р Штефані Ендліх); Диктатура та репресивна система НДР за обраними місцями (Вольфганг Темплін); Місця пам'яті щодо націонал-соціалістичного панування в центрі Берліна (Катя Люке). Після екскурсій почалося їхнє обговорення, де представники різних країн поділилися передусім не лише своїми враженнями чи інформацією із екскурсії, а висвітлювали досвід власних країн щодо проблематики місць пам'яті.

Після перерви відбулися важливі наочні презентації щодо «топографії диктатур і насильства» Андрій Блінушов із Рязані (Російська федерація) розповів про роботу по виявленню місць радянського терору в Рязані; Іраклій Хвадаґіані про подібні місця в Тбілісі, Марія Глізіц із Белграда розповіла про колишній концентраційний табір у самому середмісті сербської столиці.

Закінчився напружений день презентацією фото про образи Сталіна в повсякденному житті сучасної Грузії (Ґурам Цібахашвілі, Ніно Леява).

16-го листопада робота конференції розпочалася із дискусії про «думки, бентежність, пошанування: на що спрямована топографія терору». Після перерви, конференція розподілилась на кілька секцій для обговорення окремих питань і презентації проектів: зокрема обговорення питання про визначення і пошук місць розстрілів та масових поховань, про розробку міської екскурсії щодо місць терору тоталітарних систем, цифрову (комп'ютерну) топографію (досвід та стандарти).

Заключне засідання за модерації Вальтера Кауфманна накреслило пунктир наступних дискусій. Такий обмін досвідом, наявність широкого кола для спілкування і майбутніх зв'язків, практичність і наочність кожної доповіді, питання, обговорення свідчать не лише про високий рівень Форуму, але і про таку річ як креативність заходу, відкритість до інформації, різноплановість підходів, розкутість думки...усе чого так бракує пострадянському простору.

Активними учасниками Форуму стали приятелі, партнери та постійні автори нашого сайту: **Гаральд Біндер** (Центр міської історії Центрально-Східної Європи), **Олександра Бінерт** (Фонд «Пам'ять, відповідальність, майбутнє»), **Єлена Жемкова** (Меморіал), **Наталія Колягіна** («Уроки історії»), **Тадеуш Пшистоецький** (2.0., Люблін), **Арсеній Рогінський** (Меморіал), **Кирило Савін** (Представництво Фонду імені Гайнріха Бьолля в Києві), **Ірина Склокіна** (Харків), **Вольфганг Темплін** (Представництво Фонду імені Гайнріха Бьолля в Варшаві), **Андрей Тихоміров** (Гродно), **Андрей Уманський** (Яхад ін-Унум) та інші.